

Na temelju članka 58. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode («Narodne novine» 70/05), Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj \_\_\_\_\_ 2007. godine donosi

## **UREDBU O PROGLAŠENJU EKOLOŠKE MREŽE**

### **I. Opće odredbe**

#### **Članak 1.**

(1) Ovom Uredbom proglašava se ekološka mreža Republike Hrvatske sa sustavom ekološki značajnih područja i ekoloških koridora s ciljevima očuvanja i smjernicama za mjere zaštite koje su namijenjene održavanju ili uspostavljanju povoljnog stanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i/ili divljih svojti.

(2) Područja ekološke mreže s ciljevima očuvanja i smjernicama za mjere zaštite iz stavka 1. ovoga članka navedena su u Prilozima 1.1. i 1.2., koji se čuvaju i dostupni su u Ministarstvu kulture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i Državnom zavodu za zaštitu prirode, sastavni su dijelovi ove Uredbe, ali se ne objavljuju u Narodnim novinama.

(3) Osim područja ekološke mreže navedenih u Prilozima 1.1. i 1.2., sastavni dio ekološke mreže čine i svi speleološki objekti u smislu Zakona o zaštiti prirode (u daljnjem tekstu: Zakon), uključujući i speleološke objekte u podmorju.

(4) Područja ekološke mreže za koja su ciljevi očuvanja stanišni tipovi i/ili divlje svojte navedene u odgovarajućim propisima Republike Hrvatske, u međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska potpisnica, propisima Europske unije i aktima Vijeće Europe, sadržana su u Prilozima 1.1. i 1.2. i obilježena su oznakom #.

(5) Ekološku mrežu sačinjavaju i ekološki koridori (migracijski putovi) navedeni u Prilogu 2. koji se čuva i dostupan je u Ministarstvu i Državnom zavodu za zaštitu prirode, ali se ne objavljuje u Narodnim novinama.

#### **Članak 2.**

(1) Dijelovi ekološke mreže povezuju se prirodnim ili umjetnim ekološkim koridorima.

(2) Stanišni tipovi koji su ugroženi na svjetskoj, europskoj ili državnoj razini su oni koji su navedeni u odgovarajućim dodacima međunarodnih akata iz članka 1. stavka 4. ove Uredbe, te stanišni tipovi utvrđeni Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova („Narodne novine“ br. 7/06).

(3) Divlje svojte koje su ugrožene na svjetskoj, europskoj ili državnoj razini, te endemične svojte za Republiku Hrvatsku navedene su u Pravilniku o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim („Narodne novine“ br. 7/06) i/ili Crvenom popisu ugroženih biljaka i životinja Hrvatske.

### **II. Zaštita i upravljanje područjima ekološke mreže**

### Članak 3.

(1) Ciljevi očuvanja područja ekološke mreže utvrđeni su u skladu s ekološkim zahtjevima divljih svojti i/ili stanišnih tipova iz članka 2. stavaka 2. i 3. ove Uredbe, a temeljem stručnih i znanstvenih kriterija.

(2) Mjere zaštite područja ekološke mreže utvrđuju se na temelju smjernica za mjere zaštite sadržanih u Prilogu 1.3. koji se čuva i dostupan je u Ministarstvu i Državnom zavodu za zaštitu prirode, sastavni je dio ove Uredbe, ali se ne objavljuje u Narodnim novinama.

(3) Smjernice za mjere zaštite područja ekološke mreže primjenjuju se na sve fizičke i pravne osobe koje na tim područjima koriste prirodna dobra i obavljaju radnje i zahvate sukladno Zakonu.

(4) U dokumente prostornog uređenja i planove gospodarenja prirodnim dobrima obvezno se unosi podatak zadire li područje obuhvata dokumenta ili plana u područje ekološke mreže.

(5) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, Vlada Republike Hrvatske može odobriti isključenje pojedinih mjera ili njihovu izmjenju, ako za planirani zahvat u prirodu postoji prevladavajući javni interes sukladno Zakonu.

### Članak 4.

(1) Područjem ekološke mreže koje je ujedno i proglašeno zaštićeno područje sukladno Zakonu upravlja javna ustanova.

(2) Područjem ekološke mreže koje se nalazi izvan zaštićenog područja proglašenoga sukladno Zakonu, te nije posebno zaštićeno, upravlja javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima koju osniva jedinica područne (regionalne) samouprave ili Grad Zagreb, na čijem teritoriju se nalazi područje ekološke mreže.

(3) Područjem ekološke mreže koje se nalazi na području dvije ili više županija zajednički upravljaju javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima tih županija.

### Članak 5.

(1) Zaštita područja ekološke mreže osigurava se provođenjem propisanih mjera zaštite i uvjeta zaštite prirode koje izdaje tijelo nadležno za poslove zaštite prirode sukladno odredbama Zakona.

(2) Za područja ekološke mreže donosi se Plan upravljanja s ciljem očuvanja svakog područja unutar ekološke mreže, te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti.

(3) Ako je područje ekološke mreže ujedno i zaštićeno u jednoj od kategorija zaštite propisanih Zakonom, Plan upravljanja zaštićenim područjem smatra se Planom upravljanja ekološkom mrežom i donosi se na način propisan Zakonom.

(4) Ako se područje ekološke mreže nalazi izvan zaštićenog područja proglašenoga sukladno Zakonu, Plan upravljanja ekološkom mrežom donosi javna ustanova za

upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na čijem teritoriju se nalazi područje ekološke mreže. U postupku donošenja Plana provodi se javni uvid sukladno Zakonu.

(5) Korištenje prirodnih dobara na području ekološke mreže provodi se na temelju planova gospodarenja prirodnim dobrima koji sadrže mjere i uvjete zaštite prirode sukladno Zakonu.

(6) Skrb o području ekološke mreže može se, osim u slučaju iz stavka 5. ovog članka, povjeriti vlasniku ili nositelju prava na nekretnini sklapanjem ugovora kojim se uređuju međusobna prava i obveze između javne ustanove koja upravlja područjem ekološke mreže i vlasnika odnosno ovlaštenika prava na nekretnini na način koji je za zaštićena područja propisan Zakonom.

(7) Skrb o području ekološke mreže može se, osim u slučaju iz stavka 5. ovog članka, na temelju provedenog javnog natječaja, povjeriti osobi koja nije njezin vlasnik ili nositelj prava, sklapanjem ugovora o skrbništvu, uz uvjete koje utvrđuje Ministarstvo. Natječaj provodi javna ustanova koja upravlja tim područjem ekološke mreže sukladno Zakonu.

#### Članak 6.

Nije dopušteno uvođenje genetski modificiranih organizama u okoliš u područjima ekološke mreže te u područjima koja predstavljaju zaštitne zone utjecaja, sukladno Zakonu o genetski modificiranim organizmima.

### III. Financiranje

#### Članak 7.

(1) Sredstva za zaštitu područja ekološke mreže osiguravaju se u državnom proračunu i u proračunima jedinica područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba.

(2) Za provođenje mjera i uvjeta zaštite područja ekološke mreže sredstva osiguravaju fizičke i pravne osobe koje na tim područjima koriste prirodna dobra, izvode zahvate i radnje u prirodu u smislu Zakona o zaštiti prirode, javne ustanove koje upravljaju proglašenim zaštićenim područjem i osobe koje su temeljem ugovora preuzele obvezu provođenja mjera i uvjeta zaštite prirode.

(3) Očuvanje ugroženih divljih svojti, zavičajnih udomaćenih svojti i ugroženih stanišnih tipova na područjima ekološke mreže podupire se novčanim poticajima i nadoknadama, te povoljnim kreditiranjem zaštitnih radnji, sukladno Zakonu i posebnim propisima.

### IV. Praćenje stanja područja ekološke mreže

#### Članak 8.

(1) Na područjima ekološke mreže prati se stanje onih pokazatelja koji omogućuju:

- praćenje stanja divljih svojti i stanišnih tipova, te
- utvrđivanje učinkovitosti mjera zaštite s obzirom na ostvarivanje utvrđenih ciljeva očuvanja.

(2) Praćenje stanja se prvenstveno provodi za divlje svojte i stanišne tipove koji su utvrđeni kao ciljevi očuvanja predmetnog područja ekološke mreže, pri čemu se posebna pažnja usmjerava vrstama čije stanje najočitije odražava promjene u staništima drugih vrsta odnosno u stanišnim tipovima.

(3) Baza podataka ekološke mreže je sastavni dio Informacijskog sustava zaštite prirode sukladno Zakonu.

(4) Javne ustanove koje upravljaju zaštićenim prirodnim vrijednostima, pravne i fizičke osobe koje upravljaju područjem ekološke mreže te tijela nadležna za zaštitu prirode, prate stanje na području ekološke mreže i prikupljaju podatke u svrhu popunjavanja baze podataka ekološke mreže.

## **V. Kartografsko prikazivanje područja ekološke mreže**

### **Članak 9.**

(1) Pregledna karta područja ekološke mreže prikazana je na kartografskom prikazu (u daljnjem tekstu: prikaz) mjerila 1: 100000 sastavni je dio ove Uredbe kao Prilozi 3.1., 3.2. i 3.3. i čuvaju se i dostupni su u Ministarstvu i Državnom zavodu za zaštitu prirode, ali se ne objavlju u Narodnim novinama.

(2) Obvezuje se Državni zavod za zaštitu prirode da u suradnji s Državnom geodetskom upravom ucrtá granice područja ekološke mreže na Hrvatskoj osnovnoj karti (HOK-u) mjerila 1:5000 koja je, prema potrebi, dopunjena s ortofoto (aerofotogrametrijskim) snimkom, ili Hrvatskoj osnovnoj karti (HOK-u) mjerila 1:10000 ili na katastarskom planu.

(3) Podaci o granici područja ekološke mreže dobivaju se tako da se sloj geografskog informacijskog sustava u mjerilu 1:5000 iz stavka 2. ovoga članka prekrije s digitalnim katastarskim planom i tijekom granice prikaže točno na katastarskoj čestici.

(4) Pri utvrđivanju granice iz stavka 3. ovoga članka, u područje ekološke mreže uključuje se cijela katastarska čestica, ako se pola ili više od pola površine katastarske čestice nalazi unutar područja ekološke mreže, osim u slučaju utvrđivanja granica na šumskom zemljištu u državnom vlasništvu kada se u područje ekološke mreže uključuje samo onaj dio katastarske čestice koji je unutar granica ekološke mreže.

(5) U dvojbi je li neko područje u granicama područja ekološke mreže, za isto će se, prije završetka poslova iz članka 11. stavka 1. izraditi kartografski prikaz u mjerilu 1:5000 sukladno stavku 2. ovoga članka.

(6) U postupku izmjene granica ekološke mreže mora se prethodno pribaviti mišljenje nadležnih tijela za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i drugih sastavnica okoliša prema posebnim propisima.

(7) Prikaz iz stavka 1. i/ili 2. ovog članka Ministarstvo će dostaviti nositelju izrade dokumenta prostornog uređenja kao podlogu za izradu tog dokumenta bez naknade.

## **VI. Nadzor**

### **Članak 10.**

Nadzor nad provedbom ove Uredbe obavlja inspekcija zaštite prirode i nadzornici javnih ustanova koje upravljaju zaštićenim prirodnim vrijednostima.

## **VII. Prijelazne i završne odredbe**

### **Članak 11.**

(1) Obvezuju se tijela iz članka 9. stavka 2. da u roku od jedne (1) godine od dana stupanja na snagu ove Uredbe ucrtaju granice područja ekološke mreže na kartografskom prikazu iz članka 9. stavka 2. ove Uredbe.

(2) Do završetka poslova iz stavka 1. ovoga članka pri izradi planova upravljanja ekološkom mrežom i dokumenata prostornog uređenja koristi se kartografski prikaz iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.

(3) Plan iz članka 5. stavka 4. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima donijet će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ove Uredbe na način propisan Zakonom.

### **Članak 12.**

(1) Do osnivanja javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjima jedinica područne (regionalne) samouprave ili Grada Zagreba, Plan upravljanja područjima ekološke mreže na području tih jedinica donosi Ministarstvo te provodi mjere upravljanja.

(2) Ministarstvo donosi Plan upravljanja iz stavka 1. ovoga članka na temelju stručne podloge Državnog zavoda za zaštitu prirode, a nakon obavljenog javnog uvida, sukladno Zakonu.

### **Članak 13.**

(1) Dokumenti prostornog uređenja koji nisu doneseni do stupanja na snagu ove Uredbe i za koje su izdani uvjeti i mjere i/ili je dana suglasnost zaštite prirode, smatraju se usklađeni s odredbama ove Uredbe.

(2) Dokumenti prostornog uređenja koji su doneseni prije stupanja na snagu ove Uredbe, uskladit će se s odredbama ove Uredbe prilikom izmjena i dopuna za dio dokumenta prostornog uređenja koji se mijenja i dopunjava.

(2) Planovi gospodarenja prirodnim dobrima i Planovi upravljanja koji nisu doneseni do stupanja na snagu ove Uredbe, uskladit će se s odredbama ove Uredbe prije donošenja. Planovi gospodarenja prirodnim dobrima i Planovi upravljanja doneseni

prije stupanja na snagu ove Uredbe, uskladit će se prilikom izmjena i dopuna, u vremenskom roku od 9 godina.

#### Članak 14.

(1) Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

dr. sc. Ivo Sanader, v. r.

## Obrazloženje

Očuvanje ekološke mreže jedan je od temeljnih ciljeva koje treba ostvariti provođenjem mjera utvrđenih Zakonom o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 70/05). Očuvanjem ekološke mreže treba osigurati očuvanje stanišnih tipova u povoljnom stanju i obnavljanjem onih stanišnih tipova čije je stanje narušeno.

Sukladno članku 58. stavku 3. Zakona o zaštiti prirode ekološku mrežu sa sustavom ekološki značajni područja i ekoloških koridora proglašava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva kulture.

Ovom odredbom Republika Hrvatska se usklađuje s europskim zakonodavstvom u zaštiti prirode, a naročito:

- Direktivom Vijeća 92/43/EEZ. o očuvanju prirodnih staništa te divljih životinjskih i biljnih vrsta (Direktiva o staništima) i Direktivom Vijeća 79/409/EEZ o očuvanju divljih ptica (Direktiva o pticama), temeljem kojih se utvrđuje EU ekološka mreža NATURA 2000
- Konvencijom o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) temeljem koje se utvrđuje europska ekološka mreža - Smaragdna mreža (Emerald)

Ekološka mreža je sustav najvrjednijih područja za ugrožene divlje svojte i stanišne tipove, koja su dostatno bliska i međusobno povezana koridorima, čime je omogućena međusobna komunikacija i razmjena vrsta.

Uredba propisuje područja ekološke mreže s ciljevima očuvanja i mjerama zaštite koje su namijenjene održavanju ili uspostavljanju povoljnog stanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i/ili divljih svojti. Područja ekološke mreže s ciljevima očuvanja i smjernicama za mjere zaštite navedena su u Prilozima 1.1. i 1.2. Uredbe. Osim područja ekološke mreže navedenih u spomenutim prilozima Uredbe, sastavni dio ekološke mreže čine također sve morske špilje i svi speleološki objekti u smislu Zakona o zaštiti prirode. One morske špilje i speleološki objekti za koje je Državni zavod za zaštitu prirode prikupio podatke, navedeni su u Prilozima 1.1. i 1.2. Osim područja ekološke mreže, Uredbom se proglašavaju i dva ekološka koridora koji služe kao migracijski putovi – migracijski koridor za ptice Palagruža-Lastovo-Pelješac te migracijski koridor za morske kornjače – priobalni pojas do 50 metara dubine.

Područja ekološke mreže za koja se ciljevi očuvanja odnose na stanišne tipove navedene u Dodatku I. Direktive o staništima i/ili divlje svojte navedene u Dodatku I. Direktive o pticama i Dodatku II. Direktive o staništima sadržana su u Prilozima 1.1. i 1.2. Uredbe i obilježena oznakom #. Radi se o potencijalnim područjima EU ekološke mreže NATURA 2000 koju je Republika Hrvatska obvezna prirediti i podnijeti Europskoj komisiji na dan pristupa Europskoj Uniji. Do toga vremena prikupljat će se novi podaci o rasprostranjenosti NATURA divljih svojti i stanišnih tipova u Hrvatskoj te će područja NATURA 2000 (međunarodna ekološki značajna područja) proglasiti uredbom Vlada RH do dana pristupa EU, sukladno članku 60. Zakona o zaštiti prirode.

NATURA 2000 je ekološka mreža Europske Unije koja obuhvaća područja važna za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova. Ovaj program koji čini osnovu zaštite

prirode u EU, proizlazi iz Direktive o pticama i Direktive o staništima. Svaka zemlja članica EU doprinosi stvaranju mreže NATURA2000 određivanjem Područja posebne zaštite (Special Protection Areas – SPA) za ptice i Posebnih područja zaštite (Special Areas of Conservation) za ostale divlje svojte i stanišne tipove. Područja moraju biti odabrana na način da osiguravaju opstanak određenih divljih svojti i stanišnih tipova navedenih u dodacima direktiva. U područjima NATURA 2000 potrebno je definirati i provoditi mjere upravljanja koje će osigurati tzv. dobro stanje vrsta i stanišnih tipova radi kojih je zaštićeno.

Smaragdna mreža (Emerald Network) je ekološka mreža sastavljena od Područja od posebne važnosti za zaštitu prirode (Areas of Special Conservation Interest – ASCI) a dužne su je uspostaviti zemlje članice Bernske konvencije. Ona obuhvaća područja od velike ekološke važnosti za ugrožene vrste i stanišne tipove koji su zaštićeni temeljem Bernske konvencije. Program Smaragdne mreže pokrenulo je Vijeće Europe kao dio svojih aktivnosti u provedbi Bernske konvencije. U zemljama Europske unije, Smaragdna mreža istovjetna je s ekološkom mrežom NATURA 2000. Za države kandidatkinje za ulazak u EU projekt Smaragdna mreža predstavlja pripremu i izravni doprinos provedbi programa NATURA 2000.

Prilozi:

U Prilozima 1.1 i 1.2 ove Uredbe navedeno je 1540 područja ekološke mreže koja su sukladno EU ekološkoj mreži NATURA 2000 podijeljena na područja važna za ptice (prilog 1.1. Područja ekološke mreže, Međunarodno važna područja za ptice) i područja za divlje svojte i stanišne tipove (prilog 1.2 Područja ekološke mreže, Važna područja za divlje svojte i stanišne tipove). Uz svako područje naveden je njegov identifikacijski broj (šifra), ciljevi očuvanja i smjernice za mjere zaštite. Prilog 1.2.-sadržaj čini popis naziva područja, po abecednom redu, sa šifrom i brojem stranice. Prilog 1.3 čine Smjernice za mjere zaštite za područja ekološke mreže i Smjernice za mjere zaštite u svrhu očuvanja stanišnih tipova, propisanih Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih, prikazane tablično.

U Prilogu 2. Ekološki koridori, navedena su dva ekološka koridora (odnosno migracijski putovi) – migracijski koridor za ptice Palagruža-Lastovo-Pelješac te koridor za morske kornjače – priobalni pojas do 50 metara dubine.

Prilozi 3.1, 3.2 i 3.3 čine karte ekološke mreže razlučivosti 1:100.000, koja je radi preglednosti otisnuta u 3 dijela. Na njoj su veća područja prikazana kao poligoni, a manja kao točke. U roku od godine dana po stupanju na snagu Uredbe, Državni zavod za zaštitu prirode i Državna geodetska uprava utvrdit će za sva područja ekološke mreže granice na Hrvatskoj osnovnoj karti 1:5.000. Karta 1:100.000 na kojoj su utvrđene granice područja ekološke mreže prikazana je na internetskoj stranici Državnog zavoda za zaštitu prirode: [www.dzzp.hr](http://www.dzzp.hr) , odnosno [www.cro-nen.hr/map](http://www.cro-nen.hr/map) .